

A fegyelmi eljárás alá vont jogai

Jogsegélyszolgálatunkhoz több esetben érkezett töletek arra vonatkozó jelzés, miszerint a fegyelmi eljárások során nem tartják be maradéktalanul az 1996. évi XLIII. Tv.-ben (Hszt), valamint a 11/2006. (III.14.) BM rendeletben (Fegyelmi Szabályzat) az eljárás alá vont jogainak biztosítására rögzített szabályokat.

Abból kiindulva, hogy a fegyelmi eljárás alapvetően érinti az eljárás alá vont személy jogait, a jogalkotó az eljárásba számos – a fegyelmi eljárás alá vont érdekeit védő - garanciális szabályt beépített. Ilyen többek között: az elévülésre vonatkozó szabályok (3 hónap, illetve az abszolút elévülési idő 3 év, kivéve bűncselekmények, szabálysértés esetén), védelemhez való jog, az elrendelő határozat kötelező tartalmi kellékei (különös tekintettel a fegyelemsértést megvalósító cselekmény megjelölésére), a védő jelenléte az eljárási cselekmények során, az értesítési kötelezettség, az eljárás lefolytatására biztosított határidő (30 nap, mely egy alkalommal 30 nappal meghosszabbítható), iratbetekintési jog, indítvány tételére vonatkozó jog, jogorvoslati lehetőség. Különösen fontos, hogy az eljárás alá vont személyt az állományilletékes parancsnoknak meg kell hallgatnia. Ettől akkor sem lehet eltekinteni, ha az egyébként egyszerű ténybeli megítélésű, csekély tárgyi súlyú fegyelemsértést az eljárás alá vont személy beismerte. A meghallgatással érvényesül a védekezéshez való jog, valamint a közvetlenség elve, amelynek az érdemi határozat meghozatalánál nagy a jelentősége.

Úgy gondoltuk, hogy érdemes részletesebben is kitérni némely, a gyakorlatban még nem minden esetben jól működő – az eljárás alá vont érdekeit védő – szabályra:

Értesítési kötelezettség:

- A vizsgáló az eljárás alá vont személyt, a tanút, a sértettet, a szakértőt a meghallgatása idejéről értesíti, a képviselőt pedig felhívja az eljárási cselekményen való részvételre azzal, hogy távolléte az eljárási cselekmény lefolytatását nem akadályozza. Az értesítést, felhívást az érintett személynek úgy kell elküldeni, hogy az az eljárási cselekmény előtt legalább 3 nappal kézbesíthető legyen.
- A fegyveres szerv tagja esetén az értesítés az illetékes parancsnok (vezető) útján történik.

Tehát mind a jogi képviselő, mind az érdekképviselői szerv képviselője az eljárási cselekményeknél jelen lehet, őket azokról értesíteni kell. Az értesítés történhet elektronikus úton is, de teljesítettnek csak akkor tekinthető, ha a címzett a vételét visszaigazolta. Az esetleges szóbeli értesítésre („rövid utas”) csak akkor van lehetőség, ha az írásbeli értesítés kézbesítése az eljárási cselekmény időpontja előtt már nem biztosítható és az értesített a szóbeli értesítést el is fogadta, egyidejűleg azonban írásbeli értesítést is kézbesíteni kell. Ennek hiányában a szóbeli értesítés hatálytalan és új hatánapot kell kitűzni.

Iratismertetés:

- A vizsgálat befejezésekor a vizsgáló az eljárás alá vont személyt és a képviselőt felhívja, hogy az iratismertetésen jelenjen meg.
- Az eljárás alá vont személy és a képviselője az iratismertetés során is tehet indítványt. Az indítványról, illetve annak mellőzéséről a vizsgáló dönt. A döntés ellen külön jogorvoslatnak helye nincs.

Parancsnoki meghallgatás, döntés:

- A vizsgáló az iratismertetést követően jelentésben foglalja össze a megállapításait, melyet az állományilletékes parancsnoknak, valamint az eljárás alá vontnak is megküld.
- Az állományilletékes parancsnok az iratok kézhez vételétől számított 5 napon belül meghallgatást tűz ki, melyen az eljárás alá vont személy és képviselője, valamint a vizsgáló lehet jelen.
- A személyes meghallgatást követően az állományilletékes parancsnok 5 napon belül az ügyet elbírálja (vagy póteljárást rendel el). Ennek keretében kiszabja a fenyítést, vagy az eljárást megszünteti.

Az eljárási szabályok fontosságát igazolja a bírói gyakorlat is, mely töretlen a tekintetben, hogy lényeges eljárási szabályok megsértése esetén a fegyelmi határozatot annak érdemi vizsgálata nélkül hatályon kívül kell helyezni.

Jogsegélyszolgálat